

STRUIKHOEVE ADVIES B.V.
t.a.v. dhr. A.M.J. Ruitenbeek
Struikweg 8
6732 GC Harskamp

Datum 27 maart 2018
Kenmerk BE/2018/106/R
Uw kenmerk Email d.d. 27 februari 2018
Auteur(s) T.J.P. den Otter

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Pijnenburgweg 10 te Harskamp

Aan de Pijnenburgweg 10 te Harskamp is een voormalige varkenshouderij gesitueerd. Dhr. A. Methorst is voornemens de agrarische opstallen te saneren ten behoeve van een nieuwe opslagschuur en carport. De twee aanwezige houthokken en de woning blijven behouden. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling worden geen bomen gekapt. De bedrijfsbestemming wordt aannemelijk omgezet naar wonen. Het vigerende bestemmingsbeleid voorziet niet in de ontwikkelingsmogelijkheid en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Struikhoeve Advies B.V. begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

De planlocatie betreft een voormalige varkenshouderij aan de Pijnenburgweg 10 te Harskamp. Op de locatie zijn een bedrijfswoning, carport, tuinhuis, schuur, geiten-/kippenstal, twee houthokken en een varkensschuur aanwezig. De woning is opgetrokken uit gemetselde muren met een rieten dak; de aanbouw is voorzien van een pannendak. De carport betreft een houten frame met een golfplaten dak. Het tuinhuis, de geiten-/kippenstal en de schuur zijn opgetrokken uit houten wanden en een golfplaten dak. De varkensstal is opgetrokken uit gemetselde muren met een golfplaten dak en is afgewerkt met vogelschroot. De overige terreininrichting bestaat voornamelijk uit verharding (terras, oprit), gazon, weide, moestuin en enkele hagen, bomen en struiken. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is gelegen in het buitengebied van Harskamp. De directe omgeving wordt gekenmerkt door agrarisch gebied met akkers, weide, landwegen en (boeren)bedrijven. Het plangebied wordt begrensd door een geiten- en kippenweide (noord), een onverhard pad met een bomenlaan en daarnaast een akker (oost), de Pijnenburgweg (zuid) en weiland (west). Op een afstand van circa 1,5km ten oosten is het dorp Harskamp gelegen, circa 1,6km ten oosten is de provinciale weg de N310 gesitueerd en op circa 1,9km ten zuiden zijn het dorp Wekerom en de provinciale weg de N801 gelegen.

Figuur 1 De planlocatie (rood kader) is gelegen aan de Pijnenburgweg 10 te Harskamp (bron kaart: arcgis.com).

Funcieverandering en effecten

De beoogde ingreep betreft het saneren van enkele agrarisch gebouwen ten behoeve van een nieuwe schuur. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop agrarische bebouwing; sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal;
- egaliseren terrein; graafwerkzaamheden en grondtransport;
- terrein bouwrijp maken: aanbrengen puinbed, aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- realisatie schuur en carport: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie en herinrichting terrein: algemene hoveniers- en overige werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocaties komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methodes

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 13 maart 2018. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: regen, 8/8 bewolkt, 5° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de voormalige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten.

In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Hermelijn</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Bunzing</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Vos</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Wezel</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie. Op de planlocatie ontbreken natuurlijke, onverstoorde standplaatsen die van belang zijn voor veel beschermde plantensoorten. Rondom de woning en bijgebouwen is sprake van siertuin. Behoudens algemene (on)kruiden is geen natuurlijke vegetatie aanwezig. De siertuin, gazon en verharding wordt onderhouden met een relatief hoog kwaliteitsbeeld. De aangetroffen soorten betreffen met name aangeplante en gecultiveerde soorten, waaronder: ruwe berk, zomereik, beuk, hulst, liguster, grove den, heder, haagbeuk, rododendron, kers, paardenbloem, gewoon biggenkruid, paarse dovenetel en ronde ooievaarsbek. De aangetroffen kruiden komen algemeen voor in Nederland en zijn geen typische begeleidende soorten van beschermde flora. In de omgeving van de planlocatie zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten van de habitatrictlijn (NDFP, 2010-2018). Het plangebied en de directe omgeving ervan bestaan uit sterk beïnvloede kunstmatige en agrarische structuren; resulterend in een slechte bodemkwaliteit en ernstige verstoring. Het voorkomen van bijzondere en zeldzame beschermde vaatplanten kan uitgesloten worden.

Zoogdieren

De locatie betreft een voormalig varkenshouderij, woning met bijgebouwen en een onderhouden siertuin. De directe omgeving van de planlocatie bestaat met name uit intensief agrarisch gebied met weilanden, akkerlanden en (boeren)bedrijven. Enkele kilometers ten oosten is het gebied de Veluwe gesitueerd. In de omgeving is onder andere de aanwezigheid van de volgende habitatrictlijn- en niet vrijgestelde overige soorten vastgesteld: steenmarter, boommarter, das, wild zwijn, edelhert, damhert en rode eekhoorn. Tevens is het voorkomen vastgesteld van algemene soorten als: egel, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, hermelijn, bunzing, ree, haas, konijn, aardmuis, rosse woelmuis en mol. De planlocatie heeft geen functie voor grote in het wild levende zoogdieren door het ontbreken van foerageergebied en houtopstanden. Tevens is het plangebied ontoegankelijk door hagen, afrastering en hekwerk. Dit geldt met name voor soorten als ree, edelhert, wild zwijn en damhert. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn. Op en rondom de planlocatie zijn geen sporen als vraatsporen (leeggegeten eieren, huiden van kleine(re) zoogdieren, afgebeten veren, etc.), uitwerpselen, latrines, pootafdrukken of loopsporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de vrijstellingsregeling vallen (zie *Wet natuurbescherming*; Wet-Nb, art 3.10). Hierbij is met name gelet op sporen van steenmarter en boommarter. Op de locatie lopen een aantal kippen, eenden en parelhoenders vrij rond. Er is aangegeven dat vossen incidenteel op de kippen jagen. Tevens is het mogelijk dat steenmarter de locatie incidenteel betreed gedurende het foerageren. De aanwezigheid van steenmarterverblijven zijn in veel gevallen goed merkbaar door een penetrante urinelucht, prooi-resten, knaag-, vraat- en loopsporen. Alle bijgebouwen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op sporen en zijn niet aangetroffen. De toekomstige situatie is zeer vergelijkbaar met de huidige situatie van het plangebied. Tevens zullen er ook na de ontwikkeling kippen, eenden en parelhoenders vrij op het terrein gehouden worden. Cumulatief leidt de ontwikkeling niet tot afname van leefgebied zonder essentiële functie. Op en rondom de planlocatie zijn geen (nest)bomen (vaste rust- en verblijfplaatsen) ten behoeve van rode eekhoorn en boommarter aanwezig. Eekhoorns en boommarters leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Gelet op de inrichting van de directe omgeving en de potentie ervan is het uitgesloten dat de planlocatie een relevante functie heeft voor de soorten gedurende het foerageren, migreren en sociale interactie. De beoogde ontwikkeling leidt niet tot een afname van geschikt leefgebied of aantasting van nestlocaties van beide soorten. Op basis van de actuele verspreidingsgegevens, habitatvoorkeuren, terreinomvang en -gebruik heeft de planlocatie en de directe omgeving aannemelijk geen relevante functie voor andere grondgebonden zoogdieren. Bovendien staan de percelen niet in verbinding met natuurgebieden of natuurlijke structuren.

Op de locatie is sprake van aspecifiek leefgebied voor zoogdiersoorten die algemeen voorkomen, dit betreft soorten zoals: bruine rat, huisspitsmuis, egel en vos. Aannemelijk maken opportunistische en algemene soorten gebruik van de planlocatie. Voor dergelijke soorten is in de directe omgeving voldoende geschikt leefgebied waar individuen zich naar toe kunnen begeven. Bovendien zal de nieuwe vergelijkbaar zijn met de huidige situatie en is er geen sprake van afname van leefgebied voor algemene soorten. De beoogde ontwikkeling leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen in het kader van habitatrichtlijnsoorten of niet vrijgestelde overige soorten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis, franjestaart, bosvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en tweekleurige vleermuis. De te saneren bebouwing is met name opgetrokken uit houten wanden en golfplaten daken, enkel de varkensstal is opgetrokken uit gemetselde muren. Behoudens bij de varkensstal zijn geen van de daken afgewerkt met platen of dakbeschot. De woning blijft behouden en zal gelet op de omvang van de ontwikkeling geen effecten ondervinden van de werkzaamheden. De varkensstal is afgewerkt met vogelschroot en er zijn geen open stootvoegen of kieren aangetroffen tussen de overstek en de kopgevels. Bovendien zijn aan de westzijde van de stal hogere vaatplanten, klimplanten en een houthok aanwezig die de aanvliegroutes versperren. De stal is ontoegankelijk voor vleermuizen en verblijven kunnen derhalve uitgesloten worden. Gelet op de open constructie van alle overige te saneren bebouwing en het ontbreken van verstoringsvrije ruimtes als spouwmuren of de ruimte tussen dakbeschot en het dak worden vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen niet verwacht. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling worden geen bomen gekapt. In de bomen op de locatie zijn bovendien geen holtes aangetroffen die mogelijk een functie kunnen hebben voor boom-bewonende vleermuissoorten. Effecten op vaste rust- en/of verblijfslocaties van zowel boom- als gebouw-bewonende vleermuissoorten kunnen worden uitgesloten. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele insectenaanbod leidend is voor de plaats waar ze op dat moment foerageren. Gelet op de directe omgeving bestaande uit landwegen met bomenlanen is het aannemelijk dat vleermuizen de locatie kunnen bereiken en er foerageren. Op de planlocatie is sprake van bloemdragende vegetatie, struiken en bomen. De planlocatie is momenteel hoogstens geschikt als onderdeel van het foerageergebied. De toekomstige situatie zal met de nieuwe inrichting vergelijkbaar zijn als de huidige situatie. Mogelijk worden tijdens de werkzaamheden foeragerende en passerende vleermuizen verstoord. Hiervan is echter enkel sprake indien er gewerkt wordt gedurende de schemer of na zonsondergang. Tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid vleermuizen (verlichting aanpassen of werken tussen zonsopkomst en zonsondergang).

Amfibieën en reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: rugstreeppad, ringslang, hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis. Op enkele kilometers afstand is het natuurgebied de Veluwe gelegen. Behoudens rugstreeppad zijn vrijwel alle bekende populaties vastgesteld en waarnemingen gedaan in de Veluwe; daarbuiten zijn voor de meeste soorten nauwelijks geschikt leefgebied of gunstige migratieroutes aanwezig. Voor reptielen zijn kale (zandige) plekken, dichte heide en opgaande vegetatie afgewisseld met open structuren van essentieel belang. Vergraafbare grond wordt gebruikt door hagedissen om holen te graven en eieren in af te zetten. Voor ringslang zijn uitgestrekte extensieve graslanden en waterrijke gebieden onderdeel van het functionele leefgebied. De planlocatie is gelegen in het agrarisch buitengebied van Harskamp en betreft een varkenshouderij. Ontwikkelde natuurlijke vegetatiestructuren ontbreken en er zijn geen werkzaamheden voorzien aan oppervlaktewateren, poelen, vennen of sloten.

Bovendien staan de percelen niet in verbinding met natuurgebieden of natuurlijke structuren. Voor beschermde reptielen en amfibieën als ringslang, levendbarende hagedis, zandhagedis, heikikker, hazelworm en rugstreepad ontbreken functioneel leefgebied, geschikte voortplantingsplaatsen als poelen, vennen en vijvers en overwinteringslocaties als strooisellagen, kruidenrijke graslanden en dichte vegetatie. Het voorkomen van habitatrichtlijnsoorten en niet vrijgestelde nationaal beschermde soorten worden in de huidige situatie niet verwacht.

De planlocatie is thans ongeschikt als leefgebied voor de rugstreepad. De rugstreepad is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen. Dergelijke ondiepe wateren ontstaan vaak bij sloop- en bouwwerkzaamheden in regenachtige perioden in het voorjaar. Echter gelet op de zeer beperkte omvang van de ontwikkeling zal er geen sprake zijn van voldoende voortplantingswateren en kan in het verlengde daarvan kolonisatie door de rugstreepad gedurende de werkzaamheden uitgesloten worden.

De aanwezigheid van de meer algemene, opportunistische amfibieën als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker kan niet worden uitgesloten. Voor de incidenteel aanwezige soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*; Wet-Nb, art 3.10). Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Overtreding van verbodsbepalingen in het kader van amfibieën en reptielen kan uitgesloten worden, mits de Algemene Zorgplicht in acht wordt genomen.

Vissen

Op de planlocatie en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling is geen relevant oppervlaktewater aanwezig voor (beschermde) vissen. Effecten op beschermde vissen zijn uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelde aangetroffen. Op de locatie is nauwelijks sprake van vegetatie en geen sprake van oppervlaktewateren. Vegetatie is voor veel algemene insecten essentieel ten behoeve van voedsel, voortplanting, opgroei, popstadium en verblijfplaats. Voor libellen en een overige watergebonden ongewervelde zijn oppervlaktewateren een essentieel onderdeel van het leefgebied. Door het ontbreken van dergelijke natuurlijke structuren kan het voorkomen van veel soorten op voorhand uitgesloten worden. De planlocatie betreft met name aangeplante en gecultiveerde soorten. Er zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Effecten ten aanzien van beschermde insecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn uitgesloten.

Vogels

In het plangebied en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: spreeuw, vink, merel, houtduif, huismus, groenling, winterkoning, grote bonte specht en zanglijster.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Behoudens enkele mezenkasten zijn geen kunstmatige nestkasten voor vogels aanwezig. Op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan zijn geen (grote, oude) bomen met horsten, holtes en/of oude nesten aanwezig van of die potentieel geschikt zijn voor roofvogels en uilen.

Behoudens enkele bomen op het perceel en in de laan aan de oostzijde van het terrein zijn er bovendien geen mogelijkheden voor dergelijke nesten. De laan en bomen blijven behouden en er zijn geen nesten aanwezig. Het veldbezoek is uitgevoerd in een relatief warme periode vlak voor het onderzoekseizoen ten aanzien van huismus. Binnen het plangebied zijn geen huismussen waargenomen gedurende het veldbezoek. Ten zuiden van de Pijnenburgweg, op het perceel van huisnummer 3, is een groep huismussen waargenomen op de dakgoten van de woning en in de coniferen eromheen. Gelet op de inrichting van het betreffende perceel voorziet deze in alle benodigdheden van de aanwezige huismussen.

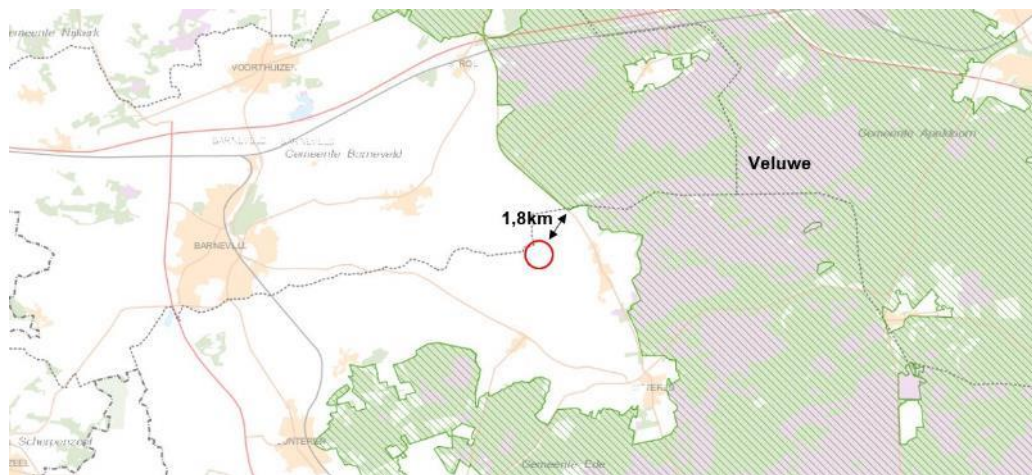
Behoudens in de varkensstal en de woning is geen bebouwing potentieel geschikt voor de huismus (en tevens gierzwaluw). Echter is de varkensstal geheel ontoegankelijk door de aanwezigheid van vogelschroot en het ontbreken van gaten. De woning wordt niet aangetast gedurende de ontwikkeling en zal tevens gelet op de omvang van de ontwikkeling niet onderhevig zijn aan versturende effecten. Bovendien beschikt de woning over een (ongeschikt) rieten dak en is slechts de aanbouw geschikt als nestlocatie door de aanwezigheid van een pannendak. Op de noordelijke kopgevel van de varkensstal groeit klimop. De klimop zal met het slopen van de stal verloren gaan, echter gelet op de afwezigheid van huismusactiviteit op de planlocatie en de abundante aanwezigheid van hagen, struiken en bomen zal de afname van de klimop niet leiden tot afname van functioneel leefgebied. Effecten ten aanzien van huismus zijn uitgesloten.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode of in bijzondere gevallen)

De opstallen, bomen, struiken en hagen bieden mogelijk schuilgelegenheid voor algemene soorten. De opstallen en het nabijgelegen groen vormen voor algemene broedvogels zoals merel, duiven en kleine zangvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van algemene soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten dienen de werkzaamheden te worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura2000, Belangrijk Weidevogelgebied of het Natuurnetwerk Nederland. Op een afstand van 1,8km en meer zijn enkele Natura2000-gebieden gelegen (figuur 2). De planlocatie ligt op een afstand van 1,8km tot het Natuurnetwerk Nederland (figuur 3).

Figuur 2 De planlocatie (rood omcirkeld) ligt op een afstand van 1,8km tot de Veluwe (bron: kaarten.gelderland.nl).

Figuur 3 De planlocatie (rood omcirkeld) ligt op een afstand van 1,8km tot het Natuurnetwerk Nederland (bron: kaarten.gelderland.nl).

Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Van de Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied is het gebied 'Veluwe' (op 1,8km afstand) het dichtstbij gelegen gebied met kwetsbare en gevoelige habitattypen (pas.natura2000.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft het slopen van enkele agrarische opstallen en het realiseren van een nieuwe schuur en carport. Het transport en de bouwwerkzaamheden gedurende de ontwikkeling kunnen leiden tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie (projecteffect). De ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke (n.a.v. vergelijkingsberekening met als referentie 2012 t/m 2014) en grotere projecten en de afstand tot kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare/jaar blijft. Bovendien gelet op de tussengelegen provinciale weg, dorp en bewoonde percelen zal de toename van (vracht)verkeersbewegingen verwaarloosbaar zijn. In de beoogde situatie is sprake van een afname in stikstofdepositie. In de huidige situatie zijn enkele opstallen aanwezig, waaronder een varkensstal. In de beoogde situatie zullen enkel bijgebouwen aanwezig zijn waar geen stikstof uitgestoten wordt. Van een permanent effect is geen sprake. Voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot Natura2000-gebieden per definitie te groot en dat de ontwikkeling niet zal leiden tot een toename in verstoring op het Natura2000-gebied Veluwe en de verder gelegen gebieden. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke Weidevogelgebieden is externe werking geen toetsingskader.

Houtopstanden

Het kappen van bomen en struiken kan melding- of vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen is niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Nb als het de volgende type houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Er zijn slechts enkele aangeplante bomen en struiken (b) aanwezig. Het kappen/verwijderen van houtopstanden op de planlocatie is derhalve niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Natuurbescherming. Bovendien is er geen voornemen om bomen en/of struiken te kappen of te verwijderen.

Conclusies

In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De planlocatie heeft aannemelijk geen relevante functie voor beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Vleermuizen maken mogelijk gebruik van de locatie tijdens het foerageren en migreren. De planlocatie en de directe omgeving hebben (mogelijk) een functie voor algemeen voorkomende planten, zoogdieren, amfibieën, insecten en vogels. De bebouwing en hogere vaatplanten zijn geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland of Belangrijk Weidevogelgebied. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura2000-gebieden geen sprake. Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een melding- of vergunningplicht geldt.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de te verwachten effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda - = ongeschikt + = geschikt n (nee) / j (ja)	vaalplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							+/-	-
Geschikt habitat Habitarichtlijnsoort	-	-	+/-	-	-	-	-	
Geschikt habitat overige soort	-	+/-		+/-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	n	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aerius			
Natura2000	1,8km		geen		n.v.t.			
Natuurnetwerk Nederland	1,8km		geen		n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap		melding / vergunning			
Struiken	ja		nee		n.v.t.			
Bomen	ja		nee		n.v.t.			

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

De werkzaamheden en toekomstige situatie leiden niet tot aantasting van beschermde gebieden of beschermde natuurwaarden. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van vleermuizen en algemene zoogdieren, amfibieën en broedvogels. Voor deze soortgroepen dienen eventueel maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wet-Nb, overige soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde bestemmingsplanwijziging (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

Het slopen van agrarische opstallen en de realisatie van een schuur en carport aan de Pijnenburgweg 10 te Harskamp is uitvoerbaar conform het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro).

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden dienen uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of er dient een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder andere worden verstaan: beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassen van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- De werkzaamheden dienen opgestart/uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (medio maart t/m medio juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helvesen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht

Geraadpleegde websites

Kaarten.gelderland.nl	www.ravon.nl
natura2000.eea.europa.eu	www.vleermuisprotocol.nl
pas.natura2000.nl	www.vlinderstichting.nl
synbiosys.alterra.nl	www.waarneming.nl
www.arcgis.com	www.wilde-planten.nl
www.bij12.nl	www.zoogdierenvereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ing. T.J.P. den Otter

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Behoud van biodiversiteit

Bijlage 3 Aanvullende onderbouwing vogels met jaarrond beschermde nesten

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Pijnenburgweg 10 te Harskamp en betreft een voormalige varkenshouderij.

Figuur 2 De initiatiefnemer is voornemens de schuren en loodsen te saneren ten behoeve van enkele nieuwe bijgebouwen.

Figuur 3 De gebouwen zijn met, uitzondering van de varkensstal, opgetrokken uit golfplaten en houten panelen. De varkensstal bestaat uit gemetselde muren en een golfplaten dak.

Figuur 4 De varkensstal is in het kader van hygiëne en isolatie ten aanzien van de varkenshouderij voorzien van vogelwerende middelen als vogelschroot.

Bijlage 2 Behoud van biodiversiteit

De Wet natuurbescherming is gericht op het behouden en ontwikkelen van waardevolle natuur. Voor een bepaald aantal soorten flora en fauna gelden specifieke regels die gericht zijn op bescherming. Het betreft soorten die vanuit Europese wetgeving en verdragen beschermd zijn (Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten) en nationaal beschermde soorten (in de Wet Nb 'overige soorten' genoemd). Vorengenoemde soorten worden beschermd middels verbodsbepalingen welke zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van de Wet Nb. Voor alle andere niet specifiek beschermde soorten of soorten waarvoor vrijstelling geldt is de algemene Zorgplicht van toepassing.

Toetsing aan Wet Natuurbescherming

Bij ruimtelijke ingrepen wordt getoetst of de beoogde plannen leiden tot aantasting of verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of functioneel leefgebied van beschermde soorten, aantasting van beschermde gebieden en/of beschermde houtopstanden. Of anders geformuleerd: leiden de ingrepen tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Indien daar (mogelijk) sprake van is dient een soortspecifiek onderzoek te worden uitgevoerd en/of een ontheffing van de Wet Nb te worden aangevraagd. Een ontheffing wordt verleend als de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, er sprake is van een wettelijk belang en de desbetreffende soort voldoende kan worden gefaciliteerd tijdens en na de ingreep. Voor de niet beschermde soorten worden veelal enkele (algemene) mitigerende maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen.

De gemeente Ede: behoud van biodiversiteit

Het doel van de Wet natuurbescherming is het behouden en ontwikkelen van waardevolle natuur. Toetsing aan de Wet Nb vindt vaak plaats binnen het abstracte juridische kader (wel/geen overtreding verbodsbepalingen). Deze strikte interpretatie van de Wet natuurbescherming doet conform de ambitie van de gemeente Ede tekort aan het doel van de wet. Biodiversiteit is namelijk meer dan alleen beschermde soorten, dit betreft het gehele ecosysteem met alle niet beschermde en beschermde natuurwaarden bij elkaar. Bij het toetsen van ecologisch onderzoek (quickscans flora en fauna) handelt de gemeente vanuit deze visie. Concreet betekent dit het volgende:

1. Ruimtelijke ingrepen mogen niet strijdig zijn met de Wet natuurbescherming (overtreding verbodsbepalingen)
2. Voorafgaand aan de ingreep dient beoordeeld te worden welke werkzaamheden strikt noodzakelijk zijn en welke ecotopen behouden kunnen blijven. Mogelijk kan door fasering in tijd en ruimte voor flora en fauna belangrijke elementen behouden blijven of in mindere mate worden aangetast (ongeacht of deze een relevante functie hebben voor beschermde soorten).
3. Vaak kunnen in de nieuwe situatie (eenvoudige) maatregelen worden getroffen die meerwaarde hebben voor de biodiversiteit. Het natuur-inclusief ontwerp van nieuwe gebouwen (met bijv. voorzieningen voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil), extensief beheer, de aanplant van bomen, struiken en kruidachtige soorten, het plaatsen van nestkasten en de aanleg van takkenrillen.

Toetsing door Blom Ecologie B.V.

In opdracht van de initiatiefnemer toetsen de gecertificeerde en deskundige ecologen van Blom Ecologie B.V. of de voorgenomen ingrepen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Advies met betrekking tot het behoud van zoveel mogelijk ecologische waarden en meerwaarde in de nieuwe situatie maken geen integraal onderdeel uit van de toetsing aan de Wet natuurbescherming. Aangezien de gemeente Ede hier impliciet aandacht voor vraagt adviseren wij u om een of meerdere maatregelen uit onderstaande tabel te treffen.

Maatregel	Toelichting
Behoud bomen, struiken en struweel	Is het verwijderen van bomen, struiken, hagen en struweel noodzakelijk om uw plannen tot uitvoer te brengen? Overweeg een alternatieve uitvoering of inpassing om zoveel mogelijk groen te behouden. Veel zoogdieren, insecten en vogels hebben baat bij het behoud van vorengenoemde elementen. Met name oude bomen met holtes zijn in de regel waardevol.
Toegang tot gebouwen behouden of creëren	Een aantal vogelsoorten profiteert van aanwezig veevoer of voer wat door het dagelijks gebruik van de locatie aanwezig is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan moestuinen, voedertafels, kuilvoerplaten en dergelijke. Overweeg of dergelijke voor fauna waardevolle locaties behouden kunnen blijven.
Aanleg of behoud onverharde paden en wegen	Veel dieren nemen een stofbad om zich te ontdoen van parasieten. Een dergelijk stofbad wordt veelal gebruikt in of nabij verharde wegen die bestaan uit zand en puin. Overweeg het behoud of aanleg van onverharde terreindelen.
Plaatsen nestkast steenuil of kerkuil	Het buitengebied van de gemeente Ede is belangrijk leefgebied van de steenuil en kerkuil. Beide soorten maken gebruik van kleinschalig agrarisch landschap bestaande uit (oude) schuren, erven, hagen, tuinen en andere structuurrijke elementen. De nestkast van de steenuil kan worden geplaatst op rustige plaatsen aan de buitenzijde van gebouwen en in bomen. De nestkast van kerkuil kan worden geplaatst in hoge(re) donkere gebouwen.
Aanleg of optimalisatie vijver, poel of natuurvriendelijke oeverzone	Amfibieën, insecten, zoogdieren en vogels zijn gebaat bij oppervlaktewater. Oppervlaktewater wordt gebruikt als drinkwater, ten behoeve van voortplanting, als leefgebied en als foerageergebied. Jaarlijks onderhoud van een vijver en poel is belangrijk om het functioneren te waarborgen. Naast de aanleg van een waterpartij is de optimalisatie van een vijver, poel of oever mogelijk. Veel (kleine) diersoorten zijn gebaat bij flauwe begroeide oevers, dergelijke oevers bieden geschikt leefgebied en bevorderen in- en uittredmogelijkheden.
Aanleg bloemrijke borders	Om de diversiteit aan vlinders en overige ongewervelde te verhogen kan ervoor gekozen worden om de borders van tuinen te beplanten met inheemse bloemdragende kruiden en struiken. Tevens kan de aanplanting van enkele fruitbomen een dergelijk gewenst resultaat behalen. Het gebruik van exotische en uitheemse soorten wordt afgeraden, omdat inheemse soorten vaak gebonden zijn aan in Nederland voorkomende vaatplanten.
Aanleg takkenrillen/composthoop	Het snoeiafval en organisch materiaal (GFT) kunnen worden verwerkt in takkenrillen en een composthoop. Takkenrillen of –hopen zijn geschikte verblijfplaatsen voor kleine fauna. Dit geldt eveneens voor composthopen waar met name insecten, muizen en amfibieën van profiteren. Veel van deze kleine fauna vormen (stapel)voedsel voor andere soorten in de voedselketen.

Bijlage 3 Aanvullende onderbouwing vogels met jaarrond beschermde nesten

De 30 aanwezige huismussen, aangetroffen gedurende het veldbezoek in 2018, op en rondom het erf kunnen mogelijk nestelen in de volgende bebouwing:

- 1) Woning, maar deze wordt niet aangetast gedurende de ontwikkelingen
- 2) Varkensstal, maar deze heeft rondom sluitend vogelschroot aanwezig
- 3) Het perceel op Pijnenburgweg 3, maar deze ligt buiten het plangebied

Derhalve gaan er geen nestlocaties verloren ten gevolge van de ontwikkelingen. Van het functioneel leefgebied van huismussen gaat slechts het klimop verloren aan de varkensstal, maar verder blijft een zeer ruime hoeveelheid aan jaarrond groen over in de vorm van hagen, struiken en bomen, zowel op het perceel van Pijnenburgweg 10 als Pijnenburgweg 3.

Het is wegens de aanwezigheid van vogelschroot uitgesloten dat steenuil of kerkuil nestelt in de varkensstal. De overige te slopen bebouwing is zeer grondig geïnspecteerd op mogelijke sporen van nestlocaties. Dergelijke sporen zijn braakballen, abundante uitwerpselen, eierschalen en veren. Binnen het plangebied zijn deze sporen niet aangetroffen. Derhalve is het uitgesloten dat er nestlocaties aanwezig zijn binnen de te slopen bebouwing. Mochten de aanwezige krijtsporen die zijn aangetroffen rondom het plangebied inderdaad van steenuil en/of kerkuil zijn is er slechts sprake van mogelijk functioneel leefgebied van uilen binnen het perceel. Echter, de beoogde ontwikkelingen is geen ingreep in essentiële onderdelen van het territorium. In de boogde ontwikkelingen worden enkele agrarische opstallen gesaneerd ten behoeve van een schuur en een carport. Aan het mogelijke functioneel leefgebied (weide, houtwallen, bomen, zit- en uitkijkposten) verandert niets. Aannemelijk zal de oppervlakte onbebouwde grond na beoogde ontwikkelingen er zelfs op vooruit gaan, waarmee het functioneel leefgebied er juist op vooruit gaat.

Er is geen sprake van verlies van nestlocaties en geen sprake van verlies van functioneel leefgebied van zowel huismussen als uilen ten gevolge van de beoogde ontwikkelingen, en derhalve is er ook geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling in de Wet natuurbescherming.